

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

**KLAGE FRA A OG B PÅ TIDL. DOMMERFULLMEKTIG C, X DOMSTOL.
SAK NR 27/03.**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 11. november 2003 truffet vedtak i ovennevnte klagesak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Jon Høyland, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen og Wenche Frogn Sellæg.

Ved brev av 4. august 2003 har A og B inngitt klage på tidligere dommerfullmektig C, X domstol. Klagen gjelder dommerfullmektigens habilitet i sak nr -----, der klagerne var part. Dom ble avsagt 14. februar 2003. Klagen er forelagt for C til uttalelse, samtidig som kopi er sendt embetsleder i X domstol til orientering med anledning til supplerende bemerkninger. Begge har avgitt uttalelser. Det har senere vært ytterligere skriftutveksling, idet klagerne har inngitt flere supplerende uttalelser, siste gang ved brev 3. november 2003.

A og B har i hovedsak anført følgende:

Det ble foretatt et påfallende dommerskifte i saken to dager før saken skulle opp. I stedet for at retten ble administrert av den erfarne embetsdommeren D, ble det påsatt en fersk og mindre kvalifisert dommerfullmektig. Etter å ha foretatt undersøkelser rundt den nye dommeren, dommerfullmektig C, fant klagerne en rekke forhold som viser at hun var inhabil.

Det vises bl.a. til at dommerfullmektigen under studietiden, senere spesialisering og arbeidsforhold har hatt nær tilknytning til saksøkeren i saken. Hun er dessuten medlem av foreningen Junior Chamber Innovation, en forening som baserer seg på "nettverksbygging" og som må anses som en høyst upassende for en nøytral dommer. Flere av dommerfullmektigens kolleger/overordnede har eller har hatt nær tilknytning til saksøkeren. Da er det nærliggende å anta at også dommerfullmektigen og saksøkeren har nært kjennskap til hverandre.

Dommerfullmektigen brukte fire uker på å avsi dommen, noe som skal ha skyldtes dødsfall i dommerens familie. Dette er udokumentert og bør dokumenteres.

Klagerne ble fratatt muligheten til å anke dommen, da de av bostyreren ble truet med omfattende konsekvenser for dem hvis de anket.

Klagerne har begrunnet nærmere sine anførsler og fremlagt omfattende dokumentasjon for sine påstander gjennom flere vedlegg og skriv. Det er bl.a. anført at mye tyder på at det var saksøkere, og ikke dommerfullmektigen, som skrev dommen.

C har i hovedsak anført:

Hun stiller seg fullstendig uforstående til at hennes habilitet trekkes i tvil. Hun verken har hatt eller har noe kjennskap til saksøkeren. Ingen av de påstander som er fremsatt i denne forbindelse medfører riktighet.

Bakgrunnen for dommerskiftet var at dommer D ba om avlastning grunnet stort arbeidspress. Det er ikke uvanlig at dommere/dommerfullmektiger ved behov blir bedt om å overta saker fra andre. Selv fikk hun tildelt saken uten å ha tatt noe initiativ til dette.

Det var to årsaker til at dommen først ble avsagt etter nærmere fire uker. Det var stor arbeidsmengde ved embetet, dessuten inntraff det 4. februar 2003 et dødsfall i hennes nærmeste familie. Dette er det redegjort for i dommen.

Hennes medlemskap i Junior Chamber ble først stiftet etter at hun fratradte som dommerfullmektig. Under ingen omstendighet vil et medlemskap av denne art være gjøremål som er registreringspliktig for en dommer.

Embetsleder i X domstol har avgitt supplerende uttalelse. Hun har bl.a. reist spørsmål om klagen er rettidig fremmet.

Før øvrig opplyses at det var kapasitetsvansker hos en annen dommer som førte til at embetsleder ba dommerfullmektigen om å ta saken. Videre bekreftes at bl.a. dødsfall i nær familie medførte at C hadde noe fravær i tiden før dommen ble avsagt. Dommen er rettskraftig.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for behandling. Slik saken står, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstolloven § 238 annet ledd.

I utgangspunktet er lovens klagefrist utløpt. Det vises til domstolloven § 237 fjerde ledd, hvorefter klagefristen er tre måneder. Imidlertid har utvalget anledning til å ta en klage til behandling også etter at denne fristen er utløpt, noe utvalget etter omstendighetene har valgt å gjøre her.

Med utgangspunkt i klagerens egen fremstilling og anførsler, og gjennom de skriv som senere er innkommet, fremstår det imidlertid som klart for utvalget at klagen må avvises, for så vidt gjelder påstanden om at dommerfullmektigen var inhabil. Dette begrunnes med følgende:

Tilsynsutvalget for dommere kan som utgangspunkt behandle klager og treffe vedtak dersom det anføres at en dommer forsettlig eller uaktsomt har overtrådt de plikter stillingen medfører, eller for øvrig har opptrådt i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Imidlertid gjelder det visse, lovbestemte unntak fra denne myndigheten.

Et viktig unntak er bestemmelsen i domstolloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan overprøves ”etter reglene i rettspleielovgivningen for

øvrig”. Dette betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål eller anke til høyere domstol, kan tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Utvalget er ingen ankeinstans.

En påstand om at en dommer er eller var inhabil, er en anførsel som kan eller skal brukes som ankegrunn over saksbehandlingen. Anken må fremsettes overfor overordnet domstol, da det bare er domstolene som kan ta stilling til en dommers habilitet. Dette kan med andre ord ikke vurderes av tilsynsutvalget. Det er uten betydning at klageren har besluttet å ikke anke dommen. Begrunnelsen for at man ikke har anket er utvalget uvedkommende, den medfører ikke at utvalgets kompetanse kan utvides i strid med loven.

En anførsel om at det ble foretatt dommerskifte på usaklig grunnlag, må på samme måte gjøres til gjenstand for eventuell anke, idet denne påstanden fremsettes som ett av flere grunnlag for anførselen om at dommeren var inhabil.

Derimot har tilsynsutvalget full kompetanse til å vurdere om dommen ble avsagt så sent at det er i strid med god dommerskikk. Tilsynsutvalget kan imidlertid ikke se at det er tilfelle i denne saken. Tvistemålslovens hovedregel om at dommer fortrinnsvis skal avsies innen en uke, er en bestemmelse som i dag bare unntaksvis er mulig å etterleve ved landets domstoler. Dette har særlig nær sammenheng med arbeidsmengde og sakenes tiltakende kompleksitet. At en dom avsies etter snaue fire uker, som her, er forståelig nok til ulempe for partene som ønsker en avgjørelse snarest mulig. Imidlertid kan utvalget ikke se at det er et tidsforløp som i seg selv gir grunnlag for kritikk. Da må det i tillegg anføres konkrete omstendigheter i tilknytning til dommerens eget forhold. Det kan ikke ses å være tilfelle her. Dommerfullmektigen har vist til stor arbeidsmengde, og ikke minst til at det var nødvendig med fravær på grunn av dødsfall innen nær familie. Dette er bekreftet av hennes overordnede, og utvalget kan ikke se at hun da har noen plikt til å dokumentere dette nærmere.

Etter dette kan tilsynsutvalget ikke se at det er grunnlag for kritikk, og dermed heller ikke for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tidligere dommerfullmektig C.

Tilsynsutvalget finner på grunnlag av foranstående at det må fattes slikt enstemmig
vedtak:

1. Klagen avvises for så vidt gjelder påstanden om dommerfullmektig C's inhabilitet.
2. For øvrig er det ikke grunnlag for å anvende disiplinærtiltak overfor tidligere dommerfullmektig C.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe vedtaket inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstolloven § 239.

Kopi av dette brev sendes embetsleder i X domstol til orientering.